

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē bālakāṇḍē

॥ aṣṭapañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭapañcāśaḥ sargaḥ ॥

guruputrainirbhartsya tasmai gṛhaṃ
gantumājñāpradānamanyaṃ guruṃ varītumudyatāya rājñē
śāpadānaṃ ca, tēṣāṃ śāpēna cāṇḍālatvaṃ gatasya
triśaṅkōrviśvāmitramāśrayituṃ tatō gamanam

tatastriśaṅkōrvacanaṃ
śrutvā krōdhasamanvitam |
ṛṣiputraśataṃ rāma
rājānamidamabravīt || 1.58.1 ||

pratyākhyātō'si durmēdhō
guruṇā satyavādinā |
taṃ kathaṃ samatikramya
śākhāntaramupēyivān || 1.58.2 ||

ikṣvākūṇāṃ hi sarvēśāṃ
purōdhāḥ paramā gatiḥ |
na cātikramituṃ śakyaṃ
vacanaṃ satyavādinaḥ || 1.58.3 ||

aśakyamiti sōvāca

vasiṣṭhō bhagavānṛṣiḥ |

taṃ vyaṃ vai samāhartuṃ

kratuṃ śaktāḥ kathañcana || 1.58.4 ||

bālīśastvaṃ naraśrēṣṭha

gamyatāṃ svapuram punaḥ |

yājanē bhagavāñśakta -

strailōkyasyāpi pārthiva || 1.58.5 ||

avamānaṃ kathaṃ kartuṃ

tasya śakṣyāmahē vyaṃ |

tēṣāṃ tad vacanaṃ śrutvā

krōdhaparyākulākṣaram || 1.58.6 ||

sa rājā punarēvaitā -

nidaṃ vacanamabravīt |

pratyākhyātō bhagavatā

guruputraistathaiva hi || 1.58.7 ||

anyāṃ gatiṃ gamiṣyāmi

svasti vō'stu tapōdhanāḥ |

ṛṣiputrāstu tacchrutvā

vākyam ghōrābhisaṃhitam || 1.58.8 ||

śēpuḥ paramasañkruddhā -

ścaṇḍālatvaṃ gamiṣyasi |

ityuktvā tē mahātmānō

viviśuḥ svaṃ svamāśramam || 1.58.9 ||

atha rātryāṃ vyatītāyāṃ
 rājā caṇḍālatāṃ gataḥ |
 nīlavastradharō nīlaḥ
 puruṣō dhvastamūrdhajaḥ || 1.58.10 ||

cityamālyāṅgarāgaśca
 āyasābharaṇō'bhavat |
 taṃ dṛṣṭvā mantriṇaḥ sarvē
 tyajya caṇḍālarūpiṇam || 1.58.11 ||

prādravan sahitā rāma
 paurā yē'syānugāminaḥ |
 ēkō hi rājā kākutstha
 jagāma paramātmavān || 1.58.12 ||

dahyamānō divārātraṃ
 viśvāmitraṃ tapōdhanam |
 viśvāmitrastu taṃ dṛṣṭvā
 rājānaṃ viphalīkṛtam || 1.58.13 ||

caṇḍālarūpiṇaṃ rāma
 muniḥ kārūṇyamāgataḥ |
 kārūṇyāt sa mahātējā
 vākyaṃ paramadhārmikaḥ || 1.58.14 ||

idaṃ jagāda bhadraṃ tē
 rājānaṃ ghōradarśanam |
 kimāgamanakāryaṃ tē
 rājaputra mahābala || 1.58.15 ||

ayōdhyādhipatē vīra
 śāpāccaṇḍālatāṃ gataḥ |
 atha tadvākyamākarṇya
 rājā caṇḍālatāṃ gataḥ || 1.58.16 ||

abravīt prāñjalirvākyaṃ
 vākyaññō vākya-kōvidam |
 pratyākhyātō'smi guruṇā
 guruputraistathaiva ca || 1.58.17 ||

anavāpyaiva taṃ kāmam
 mayā prāptō viparyayaḥ |
 saśarīrō divam yāyā -
 miti mē saumyadarśana || 1.58.18 ||

mayā cēṣṭam kratuśataṃ
 tacca nāvāpyatē phalam |
 anṛtam nōktapūrvam mē
 na ca vakṣyē kadācana || 1.58.19 ||

kṛcchrēṣvapi gataḥ saumya
 kṣatradharmēṇa tē śapē |
 yajñairbahuvidhairiṣṭam
 prajā dharmēṇa pālītāḥ || 1.58.20 ||

guravaśca mahātmānaḥ
 śīlavṛttēna tōṣitāḥ |
 dharmē prayatamānasya
 yajñaṃ cāhartumicchataḥ || 1.58.21 ||

*paritōṣaṃ na gacchanti
guravō munipuṅgava |
daivamēva paraṃ manyē
pauruṣaṃ tu nirarthakam || 1.58.22 ||*

*daivēnākramyatē sarvaṃ
daivaṃ hi paramā gatiḥ |
tasya mē paramārtasya
prasādamabhikāṅkṣataḥ |
kartumarhasi bhadraṃ tē
daivōpahatakarmaṇaḥ || 1.58.23 ||*

*nānyāṃ gatiṃ gamiṣyāmi
nānyaccharaṇamasti mē |
daivaṃ puruṣakārēṇa
nivartayitumarhasi || 1.58.24 ||*

*|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē
bālakāṇḍē aṣṭapañcāśaḥ sargaḥ ||*